

Duurzame voedselproductie en voedselzekerheid

de onvolmaakte waarheid

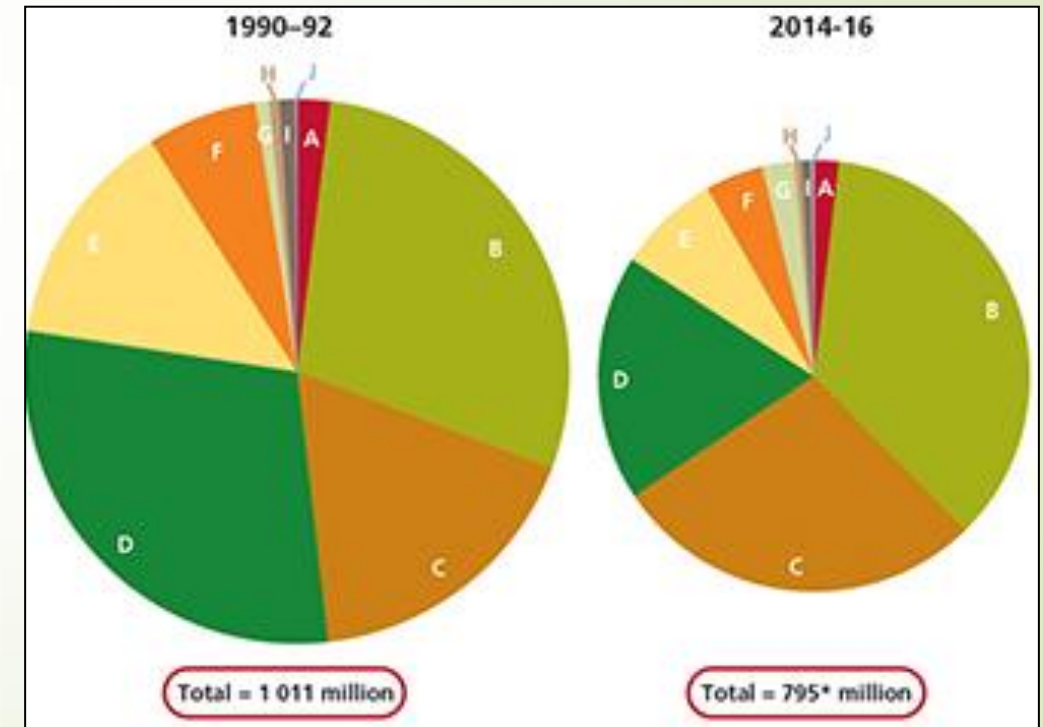
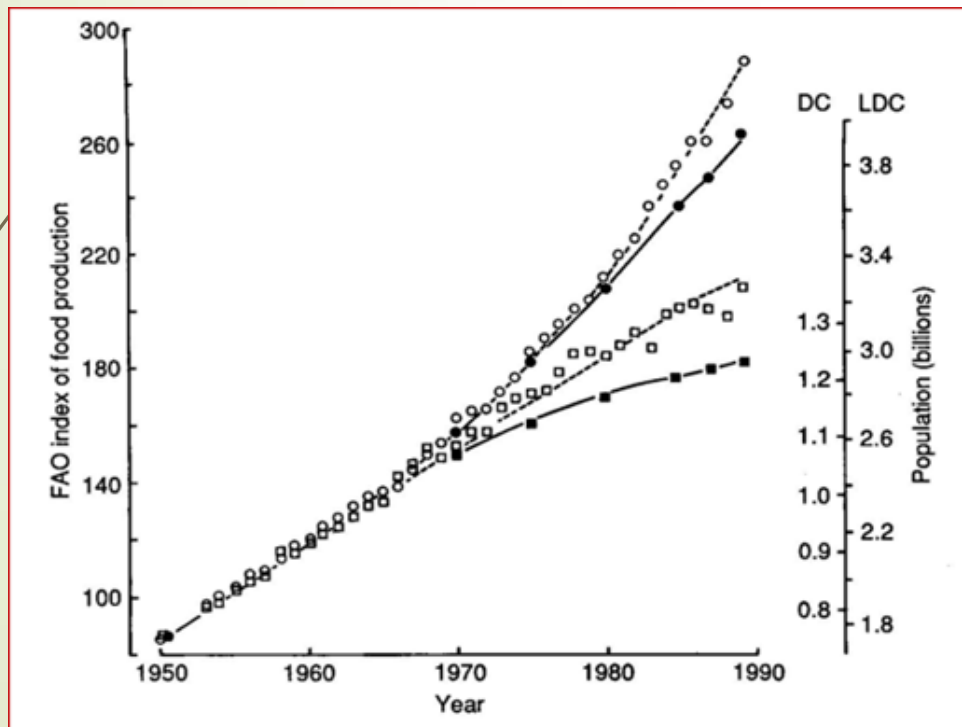

Tessa Avermaete
Wannes Keulemans
Johan Claes
Johan De Tavernier
Annemie Geeraerd
Gerard Govers
Olivier Honnay
Miet Maertens
Erik Mathijs
Christophe Matthys
Joris Relaes
Yves Segers
Wim Van Malcot
Geert Vanpaemel

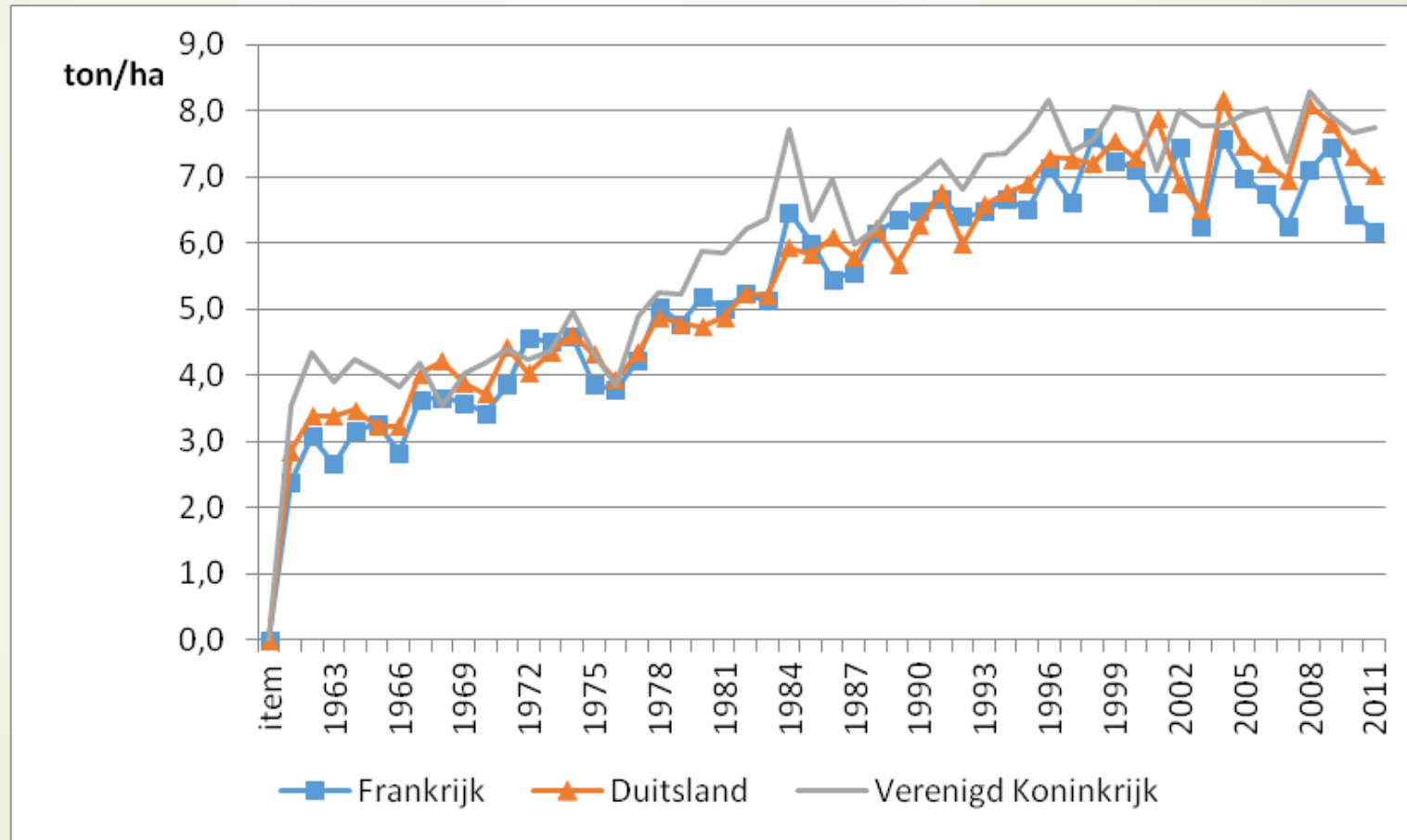

1. Is er genoeg voedsel voor iedereen?

De voedselproductie is sterker gestegen dan de wereldbevolking

Faalt het landbouwsysteem?

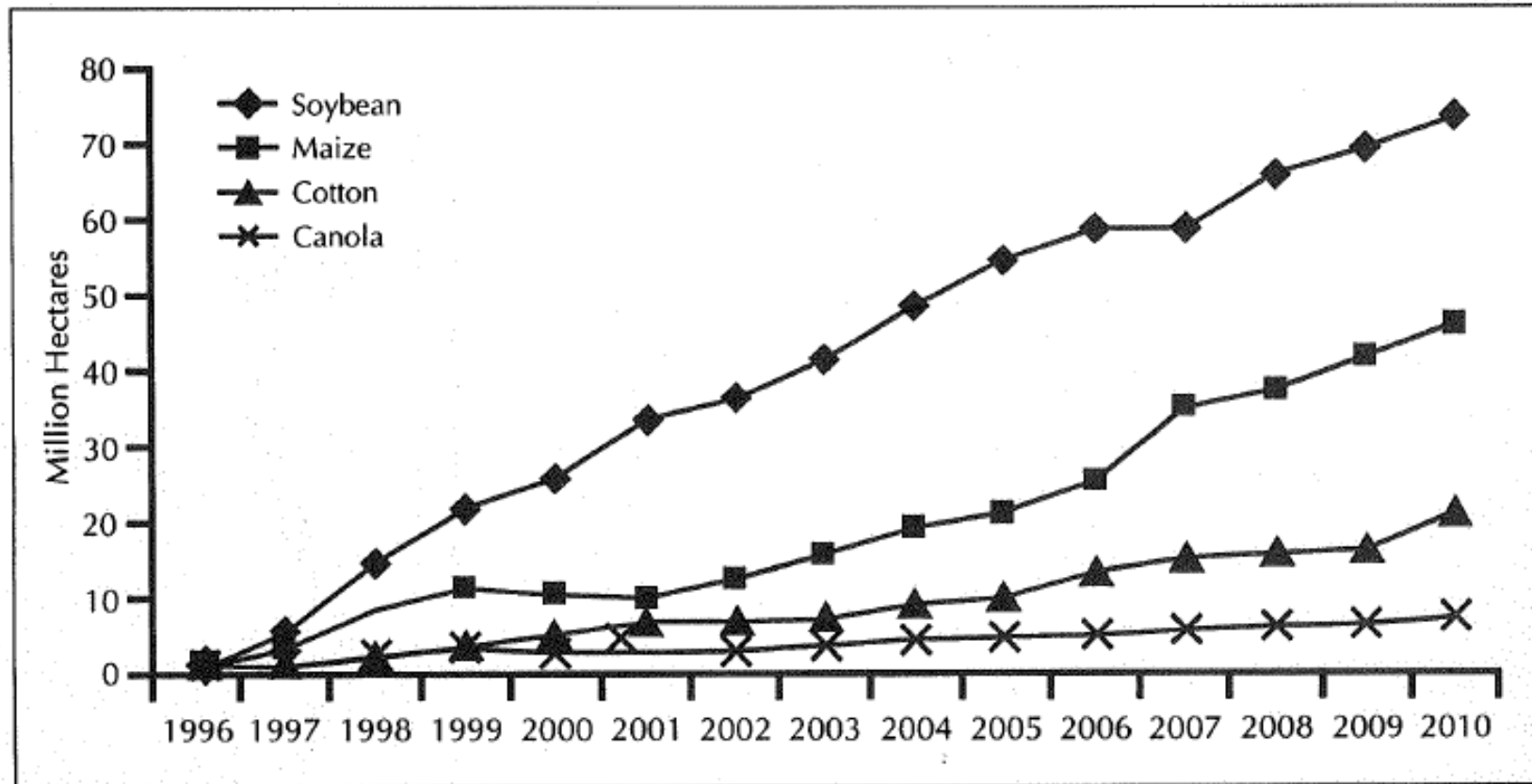

Evolution of wheat production (1960 – 2011) Source: FAO

Are all GGO's ?

Figure 43. Global Area of Biotech Crops, 1996 to 2010: by Crop (Million Hectares)

Source: Clive James, 2010.

➤ We kunnen 12 miljard mensen voeden!!!

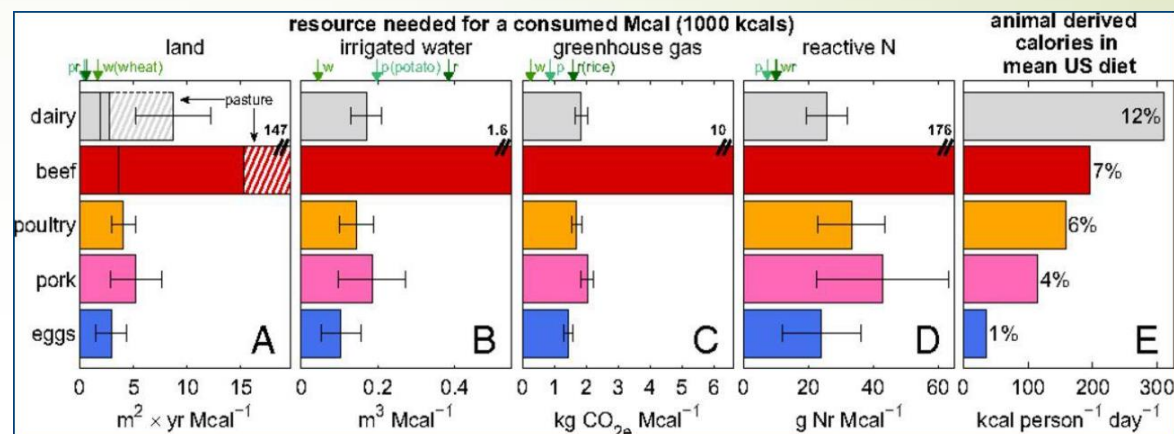
- Productiekloof dichten: 4-5 miljard
- Voedselverliezen en -verspilling terugdringen: 2-3 miljard???

Investeer niet in energiegewassen

Eet minder vlees

Klimaat?

Gewas	bruto/ha	netto/ha (2002)	opp. voor 1% netto energiebehoefte (11.500 TJ)	bruto
Biet	216 GJ	15 GJ	766.667 ha	53.488 ha
Maïs	281 GJ	105 GJ	109.524 ha	40.925 ha
Graan	141 GJ	10 GJ	1.150.000 ha	81.560 ha
Koolzaad	58 GJ	20 GJ	575.500 ha	198.276 ha

3. Wat met de huidige voedselverspilling?

- per Vlaming 350 kg/jaar
- wereldwijd 185 kg/jaar
- Europa 176 kg/jaar

Ketenschakel	Raming (ton/jaar)
Primaire sector	425.000-700.000
Voedingsindustrie	1.073.000
Distributie	116.000
Voedingsdiensten	166.000
Huishoudens	156.000-235.000
TOTAAL	1.936.000-2.290.000
Totaal per capita	0,314-0,372

Impact van voedselverliezen

- 30%????
- Verliezen op einde voedselketen hebben een groter impact dat in begin
- Koolstofvoetafdruk: 3,3 Gton CO₂
- Watervoetafdruk: 250 km³
- Landbeslag: 1,4 miljard ha

4. Waarom moet de landbouw duurzamer worden?

Landgebruik

Bodem

Meststoffen

Watergebruik

Energie

Landbouw heeft een groot milieu-impact

- broeikasgassen ongeveer 25% (vooral veeteelt)
- reactieve N ongeveer 30% (veeteelt 22%)
- landgebruik: intensieve veeteelt veel beter dan extensieve veeteelt
- ontwikkelingslanden = ontwikkelde landen
- oppervlaktewater en grondwater
- gewasbeschermingsmiddelen

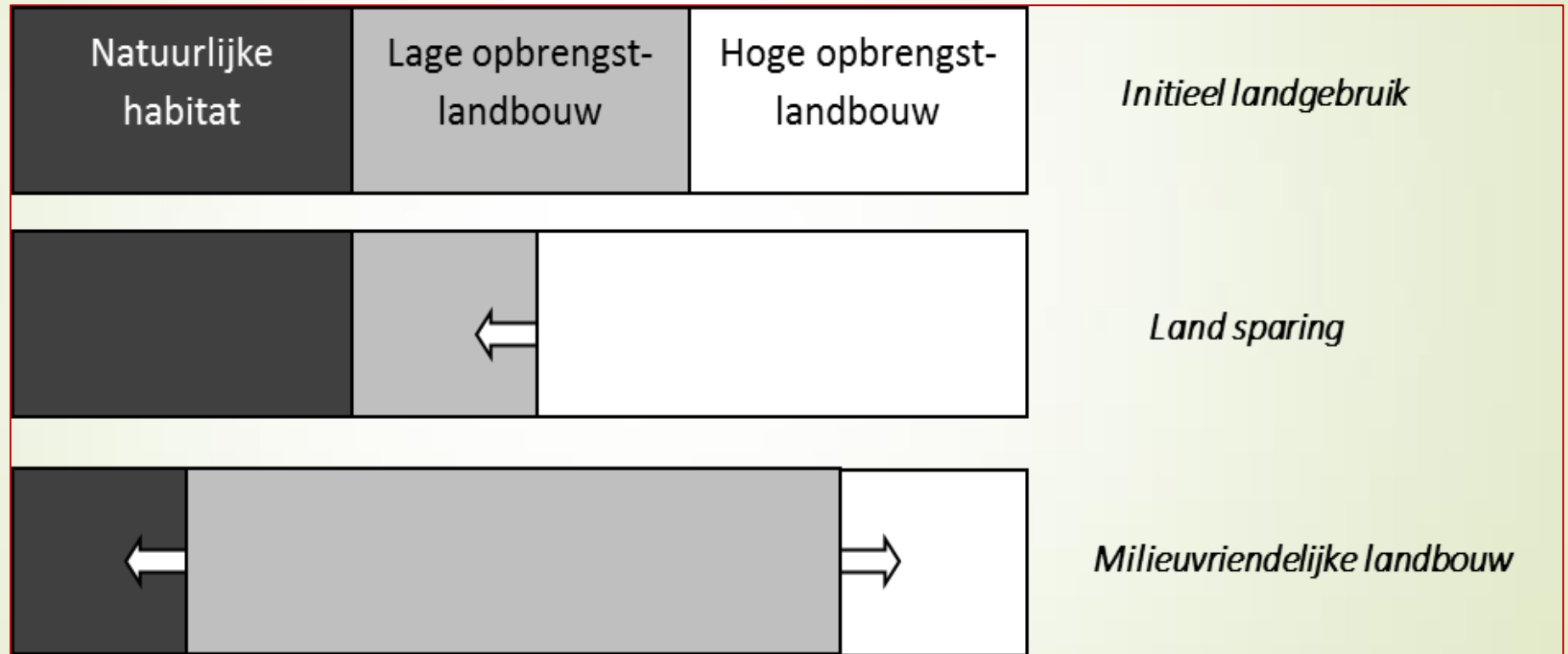
4. Hoe ziet duurzame landbouw er dan uit?

Hoe meet je duurzaamheid?
Ecosysteemdiensten en voedselproductie
Kan landbouw natuurlijk zijn?

Landbouw en milieu gaan niet samen

Wat met alternatieven ?

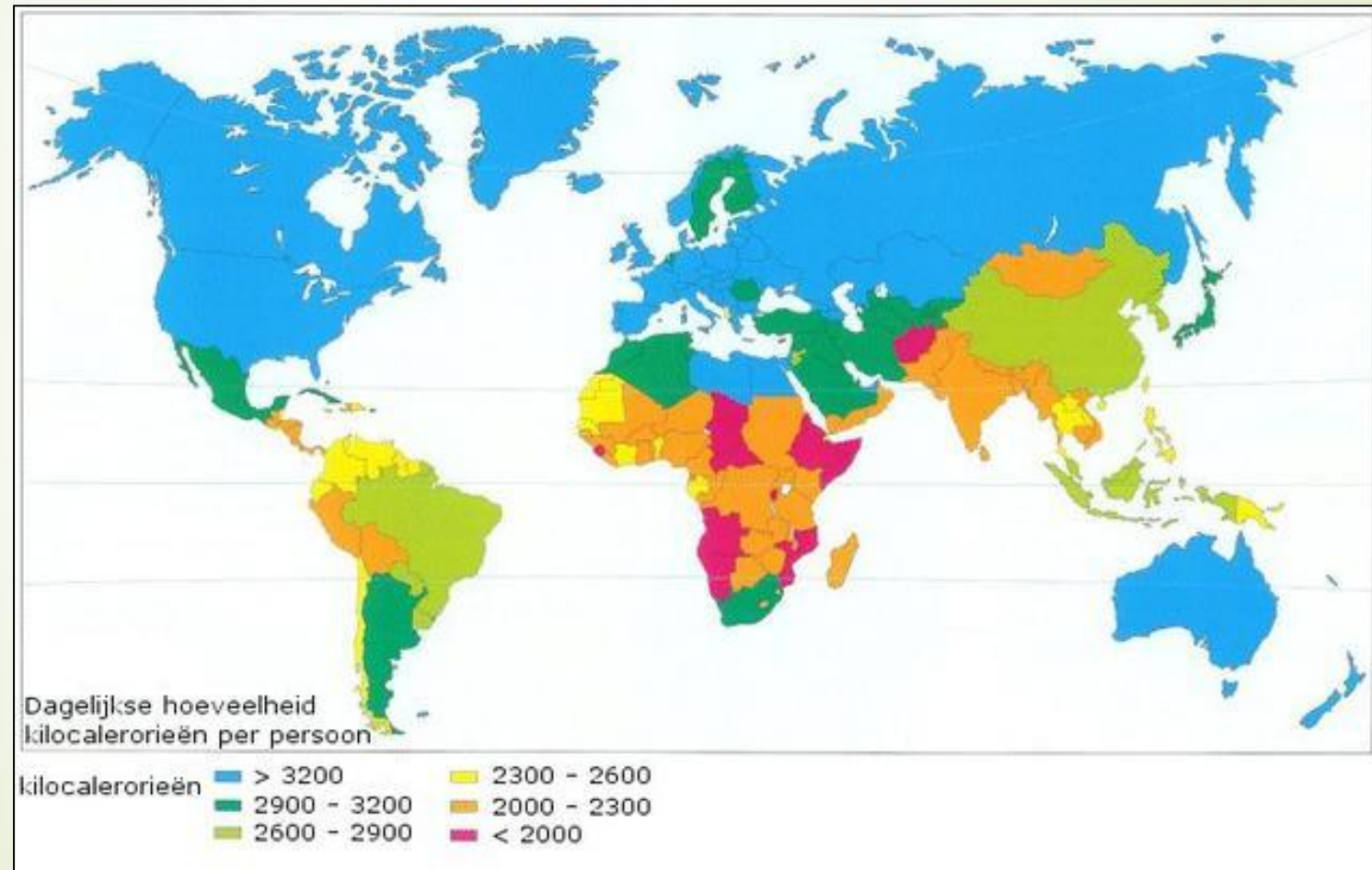
Wanneer spreken we van agro-ecologie?
Wat is de meerwaarde van agro-ecologie?
Is bio milieuvriendelijke en duurzamer?
Waarom zou agroforestry duurzamer zijn?
Verbeterd CSA de maatschappelijke aanvaarding?

5. Wat is een duurzaam eetpatroon?

Consumptie in kilocalorieën noch eerlijk verdeeld – noch gezond

Bestaat een duurzame maaltijd?

Gaan duurzame voeding en alternatieve voedselsystemen hand in hand?

Vlees en alternatieve eiwitvoorziening

- Realiteit versus mythe:
Vlaming eet teveel vlees
- Coherente communicatie
- Alternatieve bronnen
- Educatie
- Onderzoek

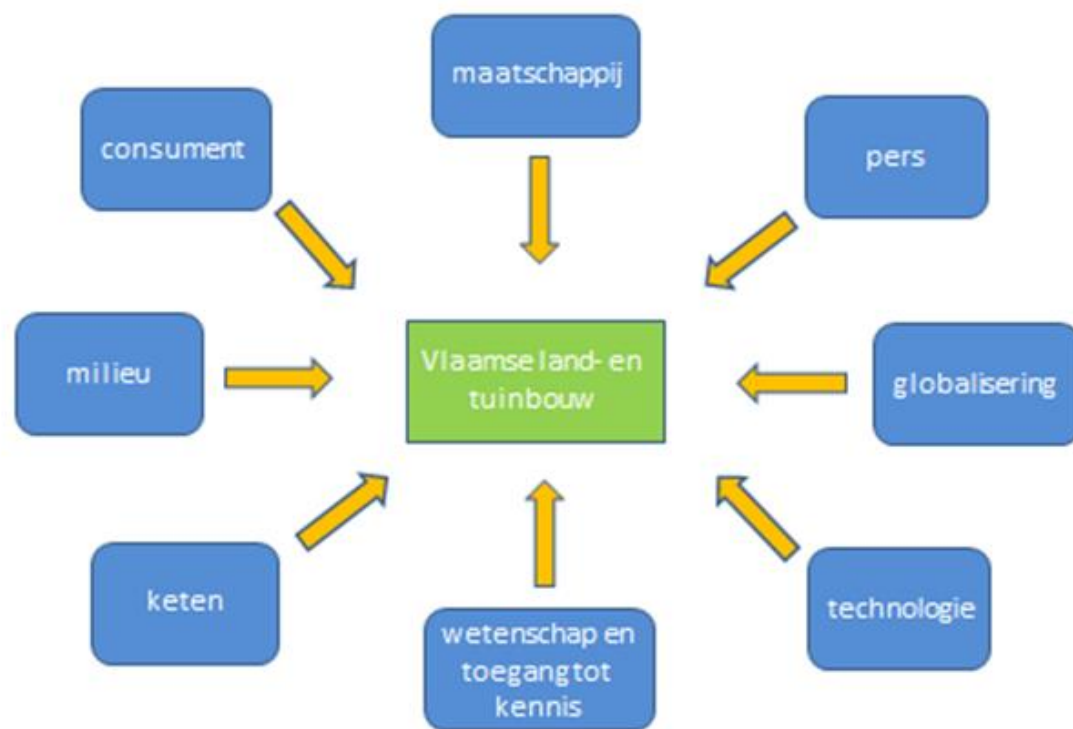
6. Wat is een goed voedselbeleid?

- Vlaanderen is geen eiland
- Zet in op behoud van biodiversiteit – kies voor evidence-base maatregelen
- Een eerlijke prijs voor landbouwproducten
- Samenwerking binnen de keten
- Coherentie over beleidsdomeinen heen

7. De toekomst van de Vlaamse voedingsketen

Landbouw zal vanuit
zeer verschillende en
niet gelijklopende
hoeken beïnvloed
worden:
maak keuzes

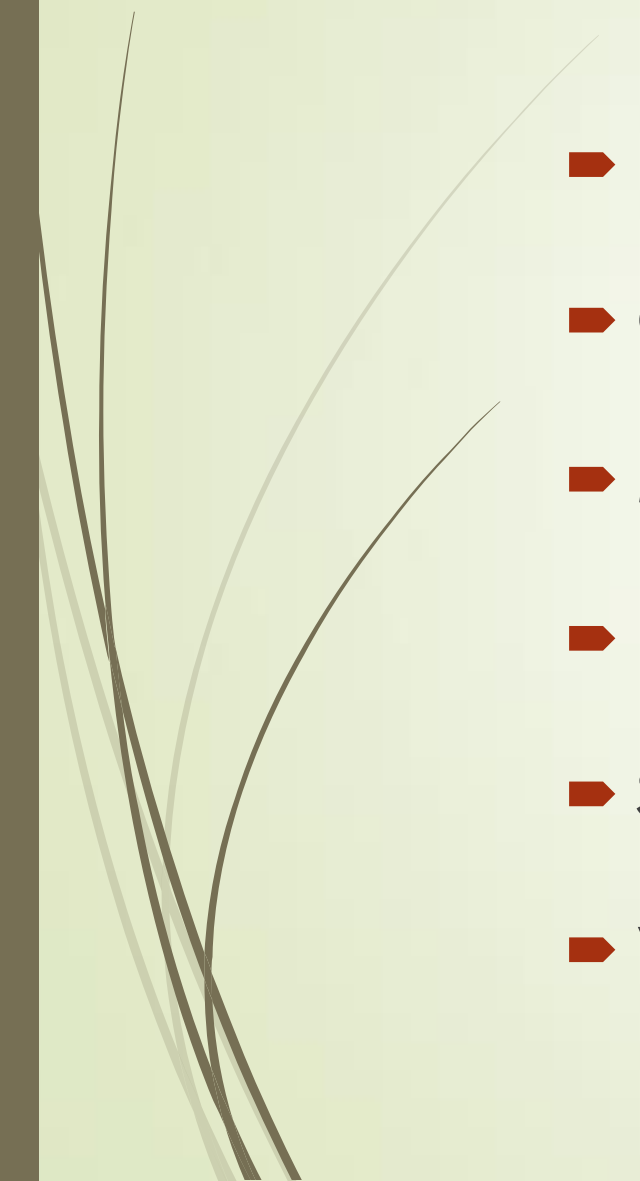
8. Is er nog toekomst voor de Vlaamse boer?

- Noodzaak van risico management
- Maak van duurzame landbouw de meest rendabele keuze – zet in op onderzoek !
- Stimuleer kennisdoorstroom
- Investeer in dialoog

9. Een persoonlijke Vlaamse toekomstvisie

- Duurzaamheid binnen het huidige systeem
 - Globalisatie: produceer efficiënter dan de concurrentie
 - Minder input, minder verliezen
 - Innovatie en technologie (smartphone landbouw)
 - Schaalvergroting
 - Vraagproducten (hoge toegevoegde waarde)
-

Een persoonlijke Vlaamse toekomstvisie

- Moeten we bio subsidiëren?
- Alternatieve systemen zijn vandaag kweekvijvers, geen doel
- Wat met de veeteelt?
- We hebben nood aan data en niet aan slogans

Een persoonlijke Vlaamse toekomstvisie

- Landbouw moet terug het heft in handen nemen (productie, administratie én politiek)
- Communicatie met maatschappij en **consument**
- Land sparing optie in Vlaanderen vereist een coherent plan zonder (al te veel) verlies aan landbouwoppervlakte
- Nieuwe coöperatieve vormen
- Een rationeel Europees landbouwbeleid, onafhankelijk van drukkingsgroepen

10. Enkele bedenkingen

- Deze visie is onvolledig
- De voedselproblematiek is complex
- Wetenschap tracht objectief te zijn
- Niet altijd goede data; data interpretatie is belangrijk
- Maatschappij, economie en voedselketen veranderen